

Sing vooraf staande: Psalm 119:13, 14 (p. 589)

- 13 Wees my goed na u belofte, / dat ek smaders tot hul spyt
reg kan antwoord op hul smading / wat my Godsvrees my verwyd.
Neem u woord nie uit my mond nie, / waar my hoop op is gebou.
Dan getuig ek van u waarheid / wat ek graag wil onderhou.
- 14 Dan sal 'k wandel in die ruimte, / want ek wandel in u spoor.
Selfs voor konings spreek ek daarvan / en ek skaam my nooit daaroor.
Aan u wet, my hoogste vreugde, / is my liefde toegewy:
daaraan dink ek, daarna soek ek, / daarin, HEER, verdiep ek my.

Ons hulp is in die Naam van die Here wat die hemel en die aarde geskape het.

Geliefdes, genade en vrede vir u van God ons Vader en die Here Jesus Christus deur die kragtige werking van God die Heilige Gees.

Amen.

Psalm 149:1, 2 (p. 715)

- 1 Sing tot Gods eer met lof en dank / 'n nuwe lied met nuwe klank, / o al sy gunsteling!
Laat Isr'el voor sy Maker juig, / laat Sion voor sy Koning buig, / die HEER van alle dinge!
- 2 Hul moet sy Naam en roem laat hoor / in feesgesang en sangerskoor, / met harp en trommelslae!
Die HEER 't sy volk weer guns betoon, / sagmoediges met heil gekroon / uit vrye welbehae.

Geloofsbelydenis: Apostolicum

Wet

Psalm 119:19, 20 (p. 591)

- 19 HEER, U is my deel op aarde, / en u woord is my die skat
wat U aan my toebetrou het / op die lange pelgrimspad.
'k Het voor U my hart geheelik / in my smeking uitgestort.
Maak my dan u guns deelagtig, / laat u woorde waarheid word.
- 20 Ek oordink nou al my weë / om my aan u wet te wen;
of ek staan en of ek struikel, / kan ek klaar daaruit beken.
Of ek dood is, of ek lewe, / kan ek klaar daaruit verstaan.
Ek verhaas daarom my skrede / om weer in u spoor te gaan.

Gebed

Psalm 116:1, 5 (p. 569)

- 1 God het ek lief, want die getroue HEER / hoor na my stem uit vrye welbehae;
ek roep Hom aan in al my lewensdae, / Hy skenk my hulp, Hy red my, keer op keer.
- 5 U het my siel weer van die dood bevry; / in droefenis droog U, o HEER, my trane;
U lei my voet langs nuwe lewensbane, / om in u lig te wandel, lewensbly.

Skriflesing: Johannes 15:1-8; Heidelbergse Kategismus, Sondag 32

Kernvers: Johannes 15:5

Ek is die wynstok, julle die lote. Wie in My bly, en Ek in hom, hy dra veel vrug; want sonder My kan julle niks doen nie.
(Johannes 15:5 AFR53)

Heidelbergse Kategismus

Vraag 86: Waarom moet ons nog goeie werke doen, terwyl ons tog sonder enige verdienste van ons kant alleen uit genade deur Christus uit ons ellende verlos is?

Antwoord: Omdat Christus ons, nadat Hy ons met sy bloed gekoop het, ook deur sy Heilige Gees tot sy ewebeeld vernuwe sodat ons met ons hele lewe bewys dat ons God dankbaar is vir sy weldaad (a) en hy deur ons geprys word (b). Verder, sodat ons vir onself uit die vrugte van ons geloof sekerheid kan kry (c) en ons deur ons godvresende lewe ons naaste ook vir Christus kan wen (d).

(a) Rom 6:13; 12:1, 2; 1 Pet 2:5, 9; 1 Kor 6:20. (b) Matt 5:16; 1 Pet 2:12. (c) 2 Pet 1:10; Matt 7:17; Gal 5:6, 22. (d) 1 Pet 3:1, 2; Rom 14:19.

Vraag 87: Kan dié mense dan nie salig word wat in hulle goddelose, ondankbare lewe volhard en hulle nie tot God bekeer nie?

Antwoord: Nee, glad nie. Want die Skrif sê dat geen onkuise, afgodsdienaar, egbreker, dief, gierig-aard, dronkaard, lasteraar, rower en sulkes die koninkryk van God sal beërwe nie (a).

(a) 1 Kor 6:9, 10; Efes 5:5, 6; 1 Joh 3:14.

Tema: Goeie werke is die logiese gevolg van verlossing

Geliefdes in ons Here Jesus Christus, in die tweede vraag van ons Kategismus is daar aan elkeen van ons persoonlik gevra: **Hoeveel dinge moet jy weet om in hierdie troos te lewe en te sterwe? Hierdie troos** verwys na die troos dat ons in lewe en in sterwe met liggaam en siel nie aan onself nie maar aan ons troue Saligmaker Jesus Christus behoort. In antwoord op daardie vraag het ons gesê: **Drie dinge: Ten eerste hoe groot my sonde en ellende is; ten tweede; hoe ek van al my sonde en ellende verlos word en ten derde hoe ek God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees.** In antwoord 2 het ons dus die drie dele van ons Kategismus genoem.

In Sondag 2 tot 4 het ons die deel oor die kennis van ons sonde en ellende behandel. Daarna het ons 'n uiteensetting gegee van hoe Christus ons van hierdie sonde en ellende verlos het. Vanoggend begin ons dan met die derde deel, naamlik hoe ons God vir so 'n verlossing dankbaar moet wees. En die eerste vraag waarmee ons te doen kry, handel oor goeie werke.

Dit is nie die eerste keer dat goeie werke in ons Kategismus ter sprake kom nie. In die tweede deel van ons Kategismus in Sondag 24 was daar ook vrae oor goeie werke gewees. As 'n mens Sondag 24 en 32 met mekaar vergelyk, lyk dit of die mens maar altyd soos 'n stout kind is. Tot en met Sondag 23 het ons vanuit die Woord agtergekom dat die verlossing alleen God se werk deur Jesus Christus is. Maar dan kom ons in Sondag 24 en vra vir die Here: Maar Here, wat van al die goeie werke wat ons doen? Kan dit nie by Christus se werk kom om ons te verlos nie? Die Here se antwoord is baie duidelik: Nee, my kind, net Christus se volmaakte werk kan vir jou skuld betaal. Maar Ek gaan jou goeie werke nie vergeet nie. Ons sal later weer daaroor praat.

Die later het nou aangebreek. Maar nou dat ons oor en oor duidelik gehoor het dat ons slegs op grond van Christus se volmaakte en voltooide werk verlossing van ons sondes by God kan kry, vra ons: Waarom moet ons dan nog goeie werke doen?

Aan die een kant word hierdie vraag gevra sodat die Gereformeerdes hulle geloof teenoor die Roomse siening kan verdedig. Die Roomse Kerk plaas die goeie werke juis by die deel wat oor die verlossing handel en nie by die dankbaarheidslewe waar dit eintlik hoort nie. Volgens hulle het Christus inderdaad vir ons aan die kruis gesterf om ons van ons sonde en ellende te verlos. Christus het daardeur baie gedoen om ons te verlos, maar Hy het nog nie alles gedoen nie. Daarom moet die gelowiges ook 'n deeltjie bydra om volledig verlos te word, en daardie deeltjie is die goeie werke van die gelowige.

Volgens die Skrif is dit egter nie waar nie. Christus is ons enigste, volmaakte Verlosser. Met sy bloedstorting aan die kruis het Hy vir al ons sondeskuld ten volle betaal. Daarom hoort die goeie werke van die gelowige by sy dankbaarheidslewe omdat hy volledig van al sy sonde en ellende verlos is.

Omdat ons Gereformeerdes bely dat ons goeie werke nie vir ons verlossing iets kan tel nie, verkwalik die Roomse Kerk ons. Hulle meen dat ons mense leer om onverskillig te lewe, aangesien hulle nie goeie werke vir hulle verlossing moet doen nie. In antwoord op hierdie beswaar van die Roomse Kerk sê ons: ***Dit is onmoontlik dat 'n mens wat deur 'n ware geloof in Christus ingeplant is, nie vrugte van dankbaarheid sal voortbring nie*** (Heidelbergse Kategismus, Sondag 24:64).

Aan die ander kant word vraag 86 aan ons gevra sodat ons vir onself die noodsaak en betekenis van goeie werke kan verwoord. Die Heilige Gees vestig dan vanoggend ons aandag juis op die noodsaak en die betekenis van die goeie werke wat ons moet doen.

Dit is waar, Christus het ons volledig van al ons sonde en ellende verlos. Met sy bloed het Hy ons losgekoop van die mag van die sonde en die duiwel en ons met God versoen. En hieraan hou ons styf vas, want daar is geen ander manier waarop ons verlos kan word nie. Maar Christus het ons nie net verlos nie, Hy verander ons ook geheel en al van binne af. Hy gee aan ons die gesindheid om meer en meer die beeld van God te wees. Anders gestel: Deur sy bloedstorting het Hy gesorg dat ons regverdig verklaar word deur God. *Regverdig verklaar* beteken om onskuldig verklaar te word. Daar het sy werk egter nie opgehou nie, want Hy maak ons ook heilig. En dit doen Hy deur die werk van die Heilige Gees binne-in ons.

Die resultaat van hierdie heiligende en vernuwende werk van die Heilige Gees is dat ons onder andere goeie werke doen. Daarmee erken ons dat ons goeie werke ten diepste van Christus afkomstig is. Goeie werke vind beslis nie sy oorsprong in ons mense self nie. As goeie werke uit onself na vore sou gekom het, dan was die gevaar daar dat ons weer in onself kon roem. Ons sou dan kan sê dat ons goeie werke 'n teenprestasie of 'n terugbetaling is vir wat Christus vir ons gedoen het, en die uiteinde van hierdie rigting is dat Christus nie meer vir ons verlossing nodig is nie. Nee, dit is Christus wat ons deur die Heilige Gees dankbaar maak vir sy verlossing en ons daarom ook gewillig en bereid maak om goeie werke te doen.

Hierdie feit maak Christus duidelik aan ons wanneer Hy sê:

Ek is die wynstok, julle die lote. Wie in My bly, en Ek in hom, hy dra veel vrug; want sonder My kan julle niks doen nie. (Johannes 15:5 AFR53)

As die wingerdstok nie die lewensap in die lote in opstoot nie, is dit vir die lote onmoontlik om te groei en vrugte te dra. Maar juis omdat ons die lote is wat op die ware wingerdstok ingeplant is, kan ons nie anders as om vrugte te dra nie. Omdat die Heilige Gees ons in Christus ingelyf het, kan ons nie anders as om goeie werke uit dankbaarheid te doen nie.

Dit wil sê, die goeie werke wat ons doen, is inderwaarheid 'n gawe van God deur Christus en die Heilige Gees aan ons. Maar wat God aan ons gee, eis Hy ook van ons terug. Hy eis dat ons goeie werke sal doen. Omdat die Heilige Gees ons nuut en heilig maak en gewillig en bereid maak om goeie werke te doen, word daar 'n plig op ons geplaas. Ons het nou die verantwoordelikheid om goeie werke te doen.

Wie slegte werke doen of net geen goeie werke doen nie, kan nie 'n verlose kind van God wees nie. Hoe kan 'n loot op die ware wingerdstok ingeplant wees maar nooit groei en nooit vrugte dra nie? Dit is gans onmoontlik. En 'n loot wat nie vrugte dra nie, word deur die hemelse Landbouer afgesny en in die vuur gegooi. Daarom bely ons uitdruklik: **dat geen onkuise, afgodsdienaar, egbreker, dief, gierigaard, dronkaard, lasteraar, rower en sulkes die koninkryk van God sal beërwe nie**. Want waar daar nooit goeie werke is nie, nooit vrugte van dankbaarheid nie, is daar ook geen geloofsgemeenskap met Christus as die ware wingerdstok nie.

Beteken dit dan ook dat omdat ek my eenmaal skuldig gemaak het aan 'n egskeiding, of by geleentheid dronk was, of watter sonde ook al gepleeg het, dat ek nou verlore is? Beslis nie, my liewe broer en suster. In vraag 87 word daar gepraat van mense **wat in hulle goddelose en ondankbare lewe volhard en hulle nie tot God bekeer nie**. By sulke mense is geen goeie werke te bemerk nie. Wie egter uit dankbaarheid goeie werke doen maar soms uit swakheid in sondes val, van harte daarvoor berou het en hulle grondig bekeer, kan daarvan seker wees dat hulle sondes hulle vergewe is en hulle ook deel het aan die koninkryk van God. Iemand wat tot geloof gekom het in Jesus Christus is nog nie volmaak nie. Deur die Heilige Gees se volgehoue heiligende werk word so iemand volmaak gemaak. As gevolg van sy sondige aard wat hy aan die afsterwe is, kan hy nog sonde doen, maar in die breë gesien, is die kurwe van sy lewe opwaarts na waar die Here hom wil hê.

Is goeie werke noodsaaklik? Ja, want ons is in Christus ingelyf en ons kan nie anders as om goeie werke te doen nie. 'n Loot wat op die wingerdstok ingeplant is, sal groei en uiteindelik vrugte dra, want die lewensap stoot aanhoudend in die loot in vanuit die wingerdstok. Verder dien die goeie werke ook as bewys dat ons geloofsgemeenskap met Christus het en dit bring ons by die betekenis van ons goeie werke. Ons bely dat goeie werke eintlik drie betekenis het, naamlik:

- om ons dankbaarheid teenoor God te toon,
- om sekerheid van ons geloof te verkry, en
- om ons naaste vir Christus te wen.

Dat ons goeie werke doen om ons dankbaarheid teenoor God te toon, is van besondere belang. Ons verlossing uit die mag van die sonde en die duiwel is deur en deur ons Drie-enige God se werk. Die Vader het sy enigste Seun gestuur om mens te word. Jesus Christus het uit liefde vir die Vader die hele pad van vernedering tot in die dood aan die kruis geloop om ons sondeskuld te betaal. En die Heilige Gees maak deur die geloof Christus se verlossingswerk ons eiendom. Nou kan ons nie anders as om dankbaar te wees nie. En ons wys ons dankbaarheid deur die goeie werke wat ons doen. Wie dankbaar is vir die verlossing deur Christus moet goeie werke doen – hy kan nie anders nie. Wie egter geen goeie werke doen nie, staan inderwaarheid vreemd teenoor die verlossing deur Christus.

Geliefdes, as Christus sy Koningskap in 'n mens se lewe vestig, volg die goeie werke spontaan. Ons sien dit in die lewe van Saggeus. Toe Jesus Homself in Saggeus se lewe ingedring het, het Saggeus spontaan sy sondige daade laat staan, sy verkeerde optredes reggestel en goeie werke begin doen. Die lote wat op die wingerdstok groei, dra spontaan vrugte. Hulle word nie gedwing nie. Wie waarlik dankbaar is vir die verlossing deur Christus hoef nie gedwing te word soos 'n slaaf om goeie werke te doen nie; hy doen dit, want die Heilige Gees is dan vernuwend in hom aan die werk.

Ons bely verder dat ons goeie werke doen sodat ons vir onself sekerheid van ons geloof kan kry. Dit beteken dat ons uit die goeie werke wat ons doen, kan sien dat ons regtig kinders van God is. 'n Mens kan tog sien dat 'n loot regtig op die wingerdstok groei, want daar is vrugte aan die loot.

Geloof dra vrugte en aan die vrugte word die geloof geken. Iemand wat geen vrugte van bekering en dankbaarheid dra nie, kan nie beweer dat hy op die ware wingerdstok ingeplant is nie. Iemand wat sê hy is 'n Christen, maar hy lewe nie soos 'n Christen nie, lieg. Hoe kan iemand wat volhard in sy slegte werke sê dat hy geloofsgemeenskap met Christus beleef?

Maar die mens wat – al is dit in swakheid – tog die goeie doen, die liefde vir die wêreld afsterf en die sonde haat, God se Woord lees en daarna luister, God dien in woord en daad en sy naaste help en bystaan met liefde, toon baie duidelik dat hy werklik 'n gelowige is. Al hierdie dinge is vrugte van die geloof, want geen mens doen hierdie dinge uit sy eie nie. En omdat hierdie vrugte gesien kan word, het so 'n mens die bewys dat hy werklik een van God se kinders is. En wie hoe langer hoe meer vir Christus en sy verlossingswerk in geloof en liefde omhels, dra hoe langer hoe meer ook meer vrugte.

Wie in My bly, en Ek in hom, hy dra veel vrug. (Johannes 15:5 AFR53)

Geliefde broer, suster en kind, as jy hierdie goeie werke in jou lewe opmerk, dank God daarvoor, want Hy bewerkstellig dit in jou deur sy Heilige Gees. En weet verseker, omdat hierdie vrugte in jou lewe sigbaar is, is jy een van God se uitverkore kinders.

Die gelowige wat goeie werke doen, is nie al mens wat die goeie werke raaksien nie. Ook die mense rondom ons sal nie anders kan nie as om die goeie werke raak te sien. Baie mense wat hierdie goeie werke sien, sal daarmee die spot dryf. Onthou 'n bietjie wat het gebeur toe die eerste gelowiges in al die verskillende tale van destyds begin vertel het van God se groot daad toe die Heilige Gees uitgestort is. Party van die Jode het gesê Petrus en die ander gelowiges is vol soet wyn. Maar vir baie ander mense sal die goeie werke soos 'n magneet wees. Hulle sal nadergetrek word, nie om bloot by ons gelowiges te wees nie, maar veral om aan Christus en ons Vader die eer te bring en God te leer ken.

Daarom bely ons dat ons naaste deur ons godvresende lewe vir Christus gewen word. 'n Godvresende lewe is 'n lewe waarin die goeie werke volgens God se wil sigbaar is. En nou, afgesien van al die ander faktore wat mense nie na Christus toe laat kom nie, moet ons tog vir onself afvra: Trek ons nog mense na Christus toe aan of stoot ons hulle eerder van Christus af weg.

Ons weet almal hoe 'n magneet werk. 'n Magneet het 'n noord- en 'n suidpool. Bring 'n mens twee magnete met hulle noord- en suidpole onderskeidelik na mekaar toe, sal hulle teen mekaar vasgetrek word. Bring 'n mens egter die noord- of die suidpole van die twee magnete na mekaar toe, sal hulle mekaar afstoot. En jy kan probeer so hard as wat jy wil, jy sal hulle nie teen mekaar vasgedruk kry nie.

Hierdie selfde beeld sien ons tussen mense raak. Gelowiges wat goeie werke doen, dit wil sê, anders as die sondige wêreld leef, sal 'n ongelowige na Christus toe aantrek. Maar 'n gelowige wat nie goeie werke doen nie of slegte werke doen, sal nooit 'n ongelowige na Christus toe kan aantrek nie al probeer hy hoe hard om dit te doen. So 'n mens sal altyd sy naaste van Christus af wegstoot.

Geliefdes, dit is nie net God wat eis dat ons gelowiges goeie werke moet doen nie. Ook die ongelowiges verwag dat 'n Christen 'n ander soort lewe sal lei as die mense wat Christus nie ken nie – en tereg ook so. Daarom moet ons erns maak met die Heilige Gees se opdrag in 1 Petrus 2:12:

Gedra julle altyd goed onder die heidene sodat, al praat hulle kwaad van julle asof julle misdadigers is, hulle julle voorbeeldige lewe kan sien en God kan verheerlik op die dag van afrekening. (1 Petrus 2:12 AFR83)

Dus sien ons dat ons goeie werke uiteindelik betekenis daarin vind dat God verheerlik word. Daarom sê Christus ook:

My Vader word juis daardeur verheerlik dat julle baie vrugte dra en my dissipels is. (Johannes 15:8 AFR83)

Laat ons daarom, ondanks ons eie swakheid en te midde van die gespot van die wêreldlinge, aanhou om goeie werke te doen en so ons Vader verheerlik.

Amen!

Slotgebed

Psalm 116:4, 7, 10 (p. 569)

- 4 Eenvoudiges wil God steeds gadeslaan. / 'k Was uitgeteerd, maar Hy is vol ontferming.
Soek dan, my siel, jou rus in sy beskerming, / Hy 't jou verlos en aan jou welgedaan.
- 7 Wat kan 'k die HEER vir al sy guns vergeld? / Wat kan 'k Hom bring uit dank vir sy genade?
Ek sal Hom prys vir sy verlossingsdade / en by die kelk van heil sy Naam vermeld.
- 10 Ek sal u Naam met dankerkent'nis prys / te midde van die feestelike skare.
Jerusalem, ek hoor om jou altare / die lofgeluid wat tot Gods eer verrys.

Die genade van ons Here Jesus Christus, die liefde God die Vader en die gemeenskap van die Heilige Gees sal met elkeen van julle wees en bly.

Amen.

Ds Coenraad Vrey
Gereformeerde Kerk Bellville
21 September 2014